

education

**Lefapha la Thuto la Bokone Bophirima
Noord-Wes Departement van Onderwys
North West Department of Education
NORTH WEST PROVINCE**

PROVINSIALE ASSESSERING

GRAAD 10

REKENINGKUNDE V2

NOVEMBER 2019

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasieriglyne bestaan uit 8 bladsye.

VRAAG 1**1.1 BTW**

1.1.1	indirekte ✓	
1.1.2	15%. ✓	
1.1.3	uitset. ✓	
1.1.4	nulkoers ✓	
1.1.5	vrygestel ✓	
1.1.6	R1 000 000 ✓	
		6

1.2 ETIEK

<p>Lewer kommentaar op hierdie voorstel. Verskaf TWEE punte.</p> <p>Enige TWEE geldige redes: ✓✓ ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belasting ontduiking/koop van gesteelde goedere is onwettig/oneties. • Die uitreik van dokumente is belangrik vir interne. kontroleprosesse/Dit is bedrog om nie 'n faktuur uit te reik nie. • Onwettige aktiwiteite kan die beeld van die onderneming skaad • Afslaglimiete moet deur bestuur vasgestel word.(anders is dit bedrog) 	4
--	----------

TOTALE PUNTE
10

VRAAG 2

2.1 Stel 'n korrekte Debiteurekontrolerekening vir September 2019 op deur van die foute en weglatings in ag te neem. Balanseer die rekening.

ALGEMENE GROOTBOEK VAN SUNSHINE HANDELAARS

Dt		DEBITEUREKONTROLE						Kt	
2019 Sep	01	Saldo (21 370✓ – 530✓)	a/b	20 840☑	2019 Sep	30	Bank en korting toegestaan	KOJ	24 380✓
	30	Verkope	DJ	31 920✓			Debiteure-afslag ✓ (980✓ + 160✓)	DAJ	1 140☑
		Bank (V/T)✓	KBJ	600✓			Joernaal krediete	AJ	580✓
		Joernaal debiete (820✓ + 800✓✓)	AJ	1 620☑			Saldo	o/d	29 000
		Kleinkas✓	KKJ	120✓✓					
				55 100					55 100
2019 Okt	01	Saldo	a/b	29 000☑					

20

2.2 Stel 'n korrekte lys van Debiteure op vir 30 September 2019.

DEBITEUR	Debiet	Krediet
S Taylor	6 500	
P Africa (7 480✓ – 200✓✓✓)	7 280☑	een deel korrek
G Kruger (5 340✓ + 120✓)	5 460☑	een deel korrek
M Ahmed (1 890✓ – 90✓✓)	1 800☑	een deel korrek
R Dioka	6 760✓	
P Hlapa (–800✓ + 800✓)	0☑	een deel korrek
T Makobo (1 800✓ – 300✓ – 300✓) or (1 800✓ – 600✓✓)	1 200☑	een deel korrek
	29 000☑	Bewerking

21

2.3 Bespreek TWEE strategieë wat geïmplementeer kan word om debiteure aan te moedig om hul rekeninge op tyd te vereffen.

- Enige TWEE geldige strategieë. ✓✓ ✓✓
- Voeg rente by agterstallige rekeninge.
 - Staan korting toe vir vroeë betaling.
 - Stuur gereeld rekeninge uit.
 - Volg agterstallige rekeninge op.

4

TOTALE PUNTE

45

VRAAG 3**3.1 Bereken die waardevermindering op toerusting vir die jaar geëindig 28 Februarie 2019.**

Oud: $R33\ 000 - R14\ 000 \times 10/100 = R1\ 900$ ✓ een deel korrek

Nuut: $R14\ 000 \times 10/100 \times 6/12 = R\ 700$ ✓ een deel korrek
 $R2\ 600$ bewerking een deel korrek

OF

$33\ 000 - 14\ 000 = 19\ 000 \times 10/100 \times 6/12 = 950$ ✓ een deel korrek

$33\ 000 \times 10/100 \times 6/12 = 1\ 650$ ✓ een deel korrek

$950 + 1\ 650 = 2\ 600$ bewerking een deel korrek

5

3.2 Bereken die drawaarde (boekwaarde) van toerusting op 28 Februarie 2019.

$R33\ 000$ ✓ - ($R15\ 100$ twee punte + $2\ 600$ Sien 3.1) = $R17\ 900$ een deel korrek

4

3.3 BATEREGISTER

BATE:	CAT Pick-up-Loader	Datum aangekoop:	1 Desember 2016
Kosprys:	R110 000	Waardeverminderingmetode	20% p.j. op verminderde saldo
REKORD VAN WAARDEVERMINDERING			
Datum	Waardevermindering	Opgehopte Waardevermindering	Drawaarde
28 Feb 2018		26 400	83 600 ✓
28 Feb 2019	16 720 ✓✓	43 120 ☒	66 880 ☒

5

3.4 Gee EEN rede waarom 'n vastebateregister 'n nuttige beheerinstrument vir vaste bates is.

Enige EEN geldige rede: ✓✓

- Verifikasie van bates vir Balansstaat-doeleindes.
- Kan fisies die bate items vergelyk/kontroleer met die bateregister.
- Vinnige verwysingsbron van bate-item se geskiedenis indien dit verkoop word.

2

3.5 Noem TWEE interne kontrole maatreëls wat die eienaar in plek kan stel om die misbruik van die voertuig deur die drywer te verminder.

Enige TWEE geldige maatreëls: ✓✓ ✓✓

- Installeer 'n opsporingsmeganisme.
- Verduidelik die gedragskode aan die werknemers en die prosedure indien die voertuig misbruik word.
- Bestuurder moet 'n rekord/verslag hou van kilometers wat gery word.

4

TOTALE PUNTE
20

VRAAG 4**4.1 Gebruik die volgende inligting en stel die Handelsvoorraad rekening op. Balanseer die rekening.****ALGEMENE GROOTBOEK VAN BOOMA HANDELAARS**

Dt					Kt				
HANDELSVOORRAAD									
2019 Mar	1	Saldo ✓	a/b	4 500 ✓	2019 Mar	31	Koste van verkope ✓	KOJ ✓	900 ✓✓
	31	Bank ✓	KBJ ✓	5 000 ✓		31	Koste van verkope ✓	DJ ✓	600 ✓✓
	31	Krediteure kontrole ✓	KJ ✓	1 400 ✓		31	Krediteure kontrole ✓	KAJ ✓	1 000 ✓
						31	Onttrekkings ✓	AJ ✓	2 000 ✓
						31	Saldo	o/d	6 400 ✓
				10 900					10 900
April	1	Saldo	a/b	6 400 ✓					

24

4.2.1 Stel TWEE moontlike redes voor waarom hierdie bedrae van mekaar verskil.Enige TWEE relevante redes: ✓✓ ✓✓ **deelpunte vir onvolledige antwoorde**

- Voorraad is uit die stoorkamer verwyder sonder die nodige toestemming of dokumentasie/Voorraadbeheermaatreëls is nie doeltreffend nie.
- Voorraad is gesteel/Winkeldiefstal
- Voorraad is bestel en vanaf ontvangde dokumentasie ingeskryf, maar die items is nog nie fisies ontvang op 31 Mei 2018 nie.

4

4.2.2 Die besigheid koop meer op kontant as op krediet aan. Bewys hierdie stelling deur bedrae (syfers) aan te haal om jou antwoord te staaf.

Bank vanaf die KBJ (kontantaankope) aan die debietkant is R5 000, ✓ terwyl Krediteurekontrole van die KJ (krediet aankope) R1 400 is. ✓

2

TOTALE PUNTE**30**

VRAAG 5

5.1 VERVAARDIGING

5.1.1	(a)	Primêre ✓	
	(b)	Indirekte ✓	
	(c)	Vaste ✓	
			3

5.1.2 Bereken die volgende. Toon berekeninge duidelik.

BEREKENINGE	ANTWOORD	
(i) Direkte materiaalkoste per vlieër. $25 ✓ + 5 ✓ + 5 ✓$	R35 ☒ een deel korrek	4
(ii) Totale fabrieksbokoste vir Oktober 2019. $5\ 000 ✓ + 8\ 000 ✓ + 2\ 500 ✓ + 500 ✓$	R16 000 ☒ een deel korrek	5
(iii) Totale produksiekoste vir Oktober 2019 indien 2 500 vlieërs vervaardig word. $(35 ✓ \overset{85\ twee\ punte}{sien\ (i)\ bo} + 50 ✓) \times 2\ 500 ✓ = 212\ 500 ✓$ $+ \overset{een\ deel\ korrek}{sien\ (ii)\ bo} \underline{16\ 000 ✓}$	228 500 ☒ een deel korrek	7
(iv) Eenheidskoste per vlieër. $228\ 500 ✓ \overset{85\ twee\ punte}{sien\ (iii)\ bo} / 2500 ✓$	91,40 ☒ Een deel korrek	3
(v) Wat is die persentasie wins wat Dan ontvang per vlieër gedurende Oktober 2019 as die vlieërs teen R155 elk verkoop word? $\frac{155 ✓ - 91,40 ✓}{91,40 ✓} \times \frac{100}{1}$	69.6% OR 70% ☒ Een deel korrek	4
(vi) Verduidelik die verskil tussen vaste- en veranderlike koste. Veranderlike koste verskil, afhangende van die hoeveelheid goedere wat geproduseer word, bv. Grondstof. ✓✓ Vaste koste bly konstant, ongeag die hoeveelheid goedere wat geproduseer word, bv. huur. ✓✓		4

5.2 BEGROTINGS

5.2.1 Wat is die doel met die opstel van 'n kontantbegroting?

Enige geldige rede: ✓✓

- Finansiële plan van verwagte ontvangstes en betalings.
- Beplanning van die ontvangste en betalings vir 'n periode in die toekoms.
- Waardebepaling van verwagte ontvangste en betalings om kontant te bestuur/beplan.

2

5.2.2 Noem TWEE items wat nie in 'n kontantbegroting sal verskyn nie.

Enige TWEE geldige antwoorde: ✓ ✓

- Waardevermindering
- Oninbare skulde
- Eienaar neem handelsvoorraad vir eie gebruik (onttrekkings)
- Korting toegestaan
- Korting ontvang

2

5.2.3 Indien kontantverkope 60% van die totale verkope is, bereken die totale verkope vir Januarie.

$$42\,000 \checkmark \times 100 \checkmark / 60 \checkmark = 70\,000 \checkmark \checkmark \text{ een deel korrek}$$

5

5.2.4 Bereken die kontant oorskot/(tekort) vir Maart.

$$128\,800 \checkmark - 61\,393 \checkmark = 67\,407 \text{ oorskot } \checkmark \text{ een deel korrek}$$

3

5.2.5 Bereken die banksaldo aan die einde van Maart.

$$67\,407 \checkmark \text{ sien 5.2.4} + 62\,405 \checkmark = 129\,812 \checkmark \text{ een deel korrek}$$

3

TOTALE PUNTE
45

TOTAAL: 150